

LINDUNGI PENCIPTAAN HARTA INTELEK

3 Mac - Hari Harta Intelek Negara

Gejala cetak rompak begitu berleluasa di negara ini. Keadaan ini telah menyebabkan banyak kerugian bukan sahaja pada pihak pengeluar produk, tetapi juga kepada pencipta hasil karya atau harta intelek produk tersebut. Namun, masalah sering timbul kerana pencipta harta intelek tersebut tidak mendaftarkan harta intelek mereka.

Kerajaan memandang serius terhadap perlindungan harta intelek. Penubuhan Perbadanan Harta Intelek Malaysia (PHIM) merupakan manifestasi kepada kesungguhan kerajaan ini. Perbadanan Harta Intelek yang telah ditubuhkan bagi mengambil alih peranan Bahagian Harta Intelek yang terletak di bawah Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna. Dengan tertubuhnya PHIM ini, perlindungan dan perkembangan harta intelek kian dipergiatkan.

PHIM juga bertanggungjawab menyebarkan maklumat mengenai harta intelek kepada orang ramai dengan mengadakan program kerjasama peringkat kebangsaan dan antarabangsa. Matlamat PHIM ialah menyediakan

sistem perlindungan harta intelek yang kukuh bagi menggalakkan penciptaan, pelaburan, perdagangan serta mewujudkan sistem pentadbiran harta intelek yang cekap dan mudah.

Bagi memperkemaskan imejnya, PHIM kini dalam proses mengubah logonya, yang akan dikenali sebagai MyIPO.

Selain itu, beberapa akta telah diwujudkan berkaitan dengan harta intelek. Di antara akta-akta tersebut ialah:

■ Akta Hak Cipta 1987

Akta ini bagi melindungi hak cipta pencipta yang menghasilkan sesuatu karya yang bersifat asli. Karya tersebut sama ada ditulis, direkod dan dijadikan dalam bentuk bahan dan penciptanya adalah orang yang berkelayakan dan karyanya telah dihasilkan atau diterbitkan di Malaysia. Karya yang mendapat perlindungan di bawah akta ini ialah karya sastera, muzik, seni, filem, rakaman bunyi, siaran dan karya terbitan.

■ Akta Cap Dagangan 1978

Akta ini mengandungi Peraturan-Peraturan Cap Dagangan 1997 (pindaan 2001).

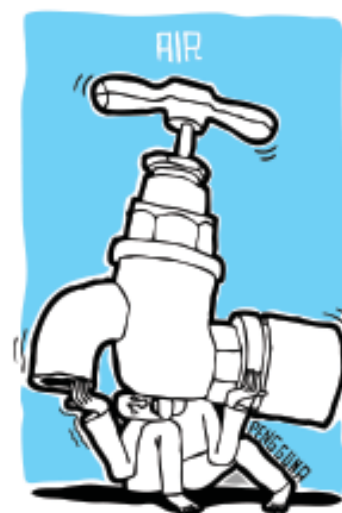
Pendaftaran Cap Dagangan ini memberikan hak eksklusif kepada pemilik untuk menggunakan Cap Dagangan dalam urusan perdagangan. Cap Dagangan ini membezakan barangan dan perkhidmatan para peniaga. Cap Dagangan mengandungi perkataan, logo, gambar, nama, huruf, nombor atau kombinasi daripada unsur-unsur tersebut.

■ Akta Paten 1983

Akta ini melindungi hak reka cipta sama ada produk mahupun

Ke muka 8 ►►

SENDA PENGGUNA

Pengguna Islam berasa gelisah. Banyak produk yang dijual di pasaran didapati tidak halal. Terdapat pengeluar yang mengelirukan pengguna dengan menggunakan label palsu. Malah ada pula yang mencampurkan produk tidak halal itu dengan produk lain yang halal. Hal ini kian berleluasa sejak kebelakangan ini.

Sebenarnya persoalan ini merujuk kepada kepekaan pengeluar terhadap sensitiviti makanan bagi orang Islam. Umum mengetahui, sama ada orang Islam atau bukan Islam, bahawa orang Islam tidak boleh memakan makanan atau menggunakan produk yang berasaskan babi. Namun kerana mementingkan keuntungan, sensitiviti ini tidak dihiraukan.

Malaysia sebenarnya mencatatkan sejarah kerana telah berjaya mengeluarkan sebuah standard khusus bagi makanan halal, iaitu MS1500:2004, yang dirasmikan oleh YAB Perdana Menteri pada 16 Ogos 2004. Sewajarnya standard ini digunapakai oleh semua pengeluar produk yang ingin disasarkan kepada pengguna beragama Islam. Ini bukan sahaja memberi keyakinan kepada pengguna Islam, tetapi juga membolehkan produk mereka dipasarkan di peringkat antarabangsa, yang mempunyai potensi yang berbilion ringgit.

Dalam hal ini, pengeluar bukan Islam perlu memahami konsep halal menurut Islam. Produk halal bukan sahaja merujuk sama ada ia mengandungi bahan berasaskan babi, tetapi juga menyentuh tentang kaedah pengendalian dan penyimpanan. Walaupun haiwan yang digunakan bukannya babi, tetapi perlu juga dipastikan bahawa haiwan tersebut adalah jenis yang boleh dimakan oleh orang Islam dan disembelih mengikut kaedah yang ditetapkan.

Peraturan halal yang wujud di negara ini terletak di bawah Akta Perihal Dagangan 1972, iaitu Perintah Perihal Dagangan (Penggunaan Perbahasaan Halal, 1975). Di bawah peraturan ini, semua pengeluar dibenarkan meletakkan apa jua tanda halal pada pembungkusan produk mereka. Namun, mereka perlu memastikan bahawa produk tersebut benar-benar halal. Namun persoalan yang timbul di sini, adakah produk tersebut memang benar-benar halal? Siapakah yang mengesahkan kedudukan halal tersebut?

Mungkin sudah sampai masanya peraturan ini dipinda agar hanya label pengesahan halal JAKIM atau Jabatan Agama Islam Negeri sahaja yang boleh digunakan. Ini kerana sebelum sesuatu produk itu diberikan sijil pengesahan halal, penelitian yang jitu telah dijalankan untuk memastikan bahawa seluruh proses pengeluaran produk tersebut sememangnya halal. Dengan ini para pengguna tidak perlu berasa was was terhadap produk yang ingin mereka makan atau gunakan. Dalam pada itu, pengeluar yang menyalahgunakan atau memalsukan label halal palsu perlu dikenakan hukuman yang berat agar ia menjadi pengajaran supaya tidak memandang remeh terhadap peraturan yang dibuat oleh Kerajaan.

SIDANG REDAKSI

Penasihat:

Y. Bhg. Dato' Talaat bin Hj. Husain

*Ketua Setiausaha Kementerian Perdagangan
Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna*

**Ketua Sidang Pengarang
Isamil bin Jantan**

**Timbalan Ketua Sidang Pengarang
Mohd Yusof bin Abdul Rahman**

**Sidang Pengarang
Azendi bin Mohd Zawawi
Nazleen bte Mohd Emran
Noor Jamal Ali**

**Indrani Thuraisingham
Siti Rahayu bte Zakaria**

Dicetak oleh Syarikat Asas Jaya

Buletin Pengguna merupakan penerbitan usahasama di antara Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna dan FOMCA. Ia diterbitkan pada setiap bulan. Sumbangan artikel amat dialu-alukan. Sila hantarkan sumbangan kepada:

**Editor,
Buletin Pengguna,
No 1D-1, Bangunan SKPPK,
Jalan SS9A/17, 47300 Petaling Jaya,
Selangor Darul Ehsan.
Emel: buletinpengguna@hotmail.com
Laman Web KPND & HEP : www.kpdnhp.gov.my
Laman Web FOMCA : www.fomca.org.my**

Artikel yang disiarkan dalam Buletin Pengguna ini tidak semestinya mencerminkan pendirian dan dasar Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna atau FOMCA. Ia merupakan pendapat penulis sendiri.

15 MAC - HARI HAK-HAK PENGGUNA SEDUNIA

Hari Hak-Hak Pengguna Dunia merupakan acara tahunan yang disambut oleh pergerakan pengguna sedunia pada 15 Mac. Ia adalah sebagai acara sambutan tahunan dan sebagai tanda perpaduan di kalangan pergerakan pengguna antarabangsa. Sempena hari hak-hak pengguna dunia ini, pergerakan pengguna akan meningkatkan kesedaran tentang hak-hak pengguna, dengan harapan agar hak-hak ini dihormati dan dilindungi, di samping untuk membantah penyelewengan di pasaran dan ketidakadilan sosial yang menidakkan hak-hak pengguna.

Hari Hak-hak Pengguna Dunia mulai disambut pada 15 Mac 1983. Semenjak itu, ia merupakan peristiwa penting dalam menggerakkan tindakan aktivis pengguna. Bagi menjayakan aktiviti-aktiviti hari hak-hak pengguna ini, pergerakan pengguna seluruh dunia menggunakan bahan-bahan yang disediakan oleh Consumers International bagi memprakasa inisiatif tempatan dan liputan media terhadap aktiviti yang dijalankan.

Pelbagai tema hari hak-hak pengguna dunia yang digunakan oleh Consumers International, di antaranya: Kawalan Korporat terhadap rangkaian makanan (2003), perwakilan pengguna (2002), akauntabiliti korporat (2001), makanan ubahsui genetik (2000), penilaian terhadap hak-hak pengguna (1999), pembasmian kemiskinan (1998) dan penggunaan lestari (1997).

Hari Hak-Hak Pengguna Sedunia yang jatuh pada setiap 15 Mac ini sebenarnya mengambil sempena pengisytiharan empat hak pengguna asas oleh mantan Presiden Amerika Syarikat, Mendiang John F. Kennedy. Hak-hak tersebut ialah:

- Hak mendapatkan keselamatan
- Hak mendapatkan maklumat
- Hak membuat pilihan
- Hak mendapatkan perwakilan

Kemudian, pergerakan pengguna melalui Consumers International pula telah menambah empat lagi hak-hak pengguna, iaitu:

- Hak mendapatkan kepuasan terhadap keperluan asas
- Hak mendapatkan gantirugi
- Hak mendapatkan pendidikan
- Hak hidup dalam alam sekitar yang sihat

Dengan berdasarkan kepada lapan hak-hak tersebut, Consumers International pergerakan pengguna memperjuangkan hak-hak pengguna di seluruh dunia. Selepas sambutan pertama hari hak-hak pengguna sedunia, dua tahun kemudian, Perhimpunan Agung Bangsa-Bangsa Bersatu telah mengesahkan Garispanduan Perlindungan Pengguna pada 9 April 1985. Selama satu dekad Consumers International (yang ketika itu dikenali sebagai IOCU) dan pergerakan pengguna. Garispanduan ini mengandungi prinsip-prinsip lapan hak-hak pengguna dan menyediakan kerangka kerja bagi menguatkan polisi perlindungan pengguna sesebuah negara.

Dengan wujudnya garispanduan Bangsa-Bangsa Bersatu ini, hak-hak pengguna ini akhirnya telah mendapat tempat melalui pengiktirafan dan undang-undang antarabangsa, yang diakui oleh negara-negara maju dan sedang membangun. Biarpun begitu, masih terdapat pihak-pihak yang memandang remeh terhadap hak-hak ini, khususnya daripada beberapa buah kerajaan.

Pada tahun ini, Consumers International telah mengambil makanan ubah suai genetik sebagai fokus utama Hari Hak-Hak Pengguna Sedunia 2005. Pergerakan pengguna meminta agar kerajaan membuat peraturan pelabelan bagi semua produk ubah suai genetik, berdasarkan piawaian keselamatan antarabangsa. Selain itu, kerajaan juga diminta agar mewujudkan dasar bagi melindungi tanaman yang bebas daripada agen ubah suai genetik.

PROTOKOL KYOTO

Ke arah pengurangan pengeluaran gas rumah kaca

Kesan rumah kaca merupakan salah satu faktor yang menyebabkan berlakunya pemanasan sejagat. Oleh itu satu usaha telah dilakukan bagi mengurangkan kesan rumah kaca ini daripada memberikan kesan yang buruk kepada perubahan iklim dunia. Hasil daripada beberapa perbincangan di antara beberapa buah negara, telah mendorong lahirnya Protokol Kyoto.

Usaha untuk mengurangkan kesan rumah kaca ini mula diutarakan pada awal tahun 1970-an dan 1980-an apabila saintis mengeluarkan hasil kajian mereka terhadap fenomena kesan rumah kaca.

Protokol ini telah disepakati pada Persidangan ke-3 Negara-negara yang terlibat dalam Konvensyen Perubahan Iklim (Kerangka Konvensyen Terhadap Perubahan Cuaca Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu atau *The United Nations Frame Work Convention on Climate Change/UNFCCC*) yang diadakan di Kyoto, Jepun pada 11 Disember 1997. Protokol ini telah dibuka untuk ditandatangani dari 16 Mac 1998 sehingga 15 Mac 1999 di Ibu Pejabat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, di New York. Pada waktu itu, Protokol tersebut telah ditandatangani oleh 84 negara. Namun demikian, bagi negara lain yang belum menandatangani masih dapat menggunakan pakai protokol tersebut pada bila-bila masa. Pada 16 Januari 2005, Protokol Kyoto telah dikuatkuasakan perlaksanaannya.

Protokol Kyoto mewajibkan negara anggota kepada UNFCCC untuk meratifikasi, menggunakan dan memberikan pengesahan. Negara-negara berkenaan dikehendaki mengurangkan kadar pembebasan gas rumah kaca ke tahap 5.5 peratus daripada jumlah gas rumah

kaca pada tahun 1990 dalam tempoh 2008 hingga 2012.

Di antara isi kandungan Protokol Kyoto ialah mewajibkan negara-negara maju mengurangkan pembebasan gas rumah kaca atau turut disebut sebagai gas rumah hijau, yang terdiri daripada karbon dioksida, methane, nitrus oksida, hidro fluorokarbon, perfluorokarbon dan sulfur hexafluorida. Protokol Kyoto juga mengatur mekanisme teknik pengurangan pembebasan gas rumah kaca yang dikenali dengan Mekanisme Pembangunan Bersih (*Clean Development Mechanism/CDM*).

CDM adalah suatu mekanisme di bawah Protokol Kyoto yang dimaksudkan untuk membantu negara maju memenuhi sebahagian kewajibannya menurunkan pembebasan gas rumah kaca serta membantu negara sedang membangun dalam usaha ke arah pembebasan lestari. Mekanisme ini menawarkan pendekatan menang-menang (*win-win solution*) antara negara maju dengan negara membangun dalam rangka pembebasan gas rumah kaca: negara maju perlu menanamkan modalnya di negara membangun dalam projek-projek yang dapat menghasilkan pengurangan pembebasan gas rumah kaca.

Malaysia telah menandatangani protokol ini pada tahun 1993 dan meratifikasikannya pada tahun 1994. Kerajaan telah mengambil inisiatif yang serius dalam usaha ini di peringkat tempatan. Malaysia merupakan negara yang ketiga terbanyak mengeluarkan karbon dioksida di kalangan negara ASEAN, iaitu sebanyak 4.56 ton per kapita, iaitu hampir 49% daripadanya melalui sektor pengangkutan.

Galakkan Amalan Kitar Semula

Oleh NUR IZDIHAR OMAR, Seberang Jaya, Pulau Piang

Rakyat Malaysia menghasilkan lebih kurang 1500 tan sampah sehari, iaitu purata sebanyak 0.95 kg seorang. Jika dihitung secara fizikal, Malaysia pasti tidak mempunyai ruang yang mencukupi untuk menempatkan sampah-sampah tersebut suatu hari nanti. Keadaan ini bukan sahaja akan menjejaskan keindahan alam sekitar, malah akan memberi pelbagai impak yang negatif terhadap masyarakat dan negara.

Sebagai contoh, masalah pembuangan sampah-sarap yang semakin meruncing sejak akhir-akhir ini menyebabkan berlakunya pencemaran alam sekitar, terutamanya di kawasan-kawasan pusat bandar dan kawasan rekreasi. Malah, berdasarkan kajian yang dijalankan, kerajaan terpaksa membelanjakan lebih kurang RM 400 juta setahun untuk tujuan pengurusan sampah-sarap. Oleh itu, amalan kitar semula perlu dilaksanakan sebagai satu alternatif untuk mengurangkan masalah pembuangan sampah-sarap.

Pelbagai langkah boleh dilaksanakan untuk memupuk amalan ini. Sebagai contoh, kempen kitar semula yang telah dijalankan dengan slogan "Fikir Dahulu Sebelum Buang" sudah menjadi sinonim dalam masyarakat negara ini. Hal ini

Artikel ini memenangi tempat kedua kategori 19 tahun atas dalam pertandingan Mengarang Esei Kepenggunaan, sempena Hari Pengguna Malaysia 2004, anjuran bersama Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna dan FOMCA.

membuktikan bahawa Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) sedikit sebanyak telah berjaya mendedahkan konsep kitar semula di kalangan pengguna. Kempen-kempen kitar semula juga perlu dijalankan dengan lebih meluas khususnya melalui media-media massa seperti televisyen, majalah dan surat khabar. Melalui kempen ini, para pengguna perlu didedahkan dengan kepentingan kitar semula dan kaedah-kaedah untuk mengitar semula.

Selain itu, amalan kitar semula di kalangan pengguna dapat dipupuk melalui program-program yang dapat menarik minat para pengguna seperti kuiz dan pertandingan yang melibatkan amalan kitar semula. Sebagai contoh, pertandingan reka cipta menggunakan barangan terbuang secara tidak langsung boleh menarik minat para pengguna untuk mengitar semula. Kuiz dan pertandingan-pertandingan lain seperti pertandingan melukis poster dan menulis esei yang bertemakan alam sekitar juga perlu dianjurkan khususnya di sekolah-sekolah bagi memupuk kesedaran dan menyemai rasa kasih terhadap alam sekitar di kalangan generasi muda. Malah, pertandingan seperti sekolah tercantik yang sering diadakan juga merupakan kaedah terbaik untuk melatih generasi muda memelihara keindahan alam sekitar serta mengamalkan kitar semula yang merupakan salah satu cara memelihara kebersihan alam sekitar.

Di samping itu, kerajaan persekutuan, kerajaan negeri dan pihak berkuasa tempatan perlu bekerjasama dalam usaha untuk menggalakkan amalan kitar semula di kalangan pengguna. Ketiga-tiga komponen ini perlu berganding tenaga bagi memastikan pengguna mendapat perkhidmatan yang berkualiti dari segi pengurusan sisa buangan, serta memastikan perkhidmatan yang disediakan mencukupi, efisien, selesa dan konsisten. Dalam hal ini, pihak berwajib perlu memastikan tong-tong kitar semula dan pusat pengumpulan sisa buangan disediakan di lokasi-lokasi yang strategik dan mudah diakses oleh para pengguna seperti di kawasan perumahan, pusat beli-belah dan pusat aktiviti komuniti.

Selain itu, konsep kepimpinan melalui teladan juga memainkan peranan penting dalam

Ke muka 6 ►►

menggalakkan amalan kitar semula di kalangan pengguna. Dalam hal ini, kerajaan melalui kementerian, jabatan serta agensi kerajaan perlu mengamalkan budaya kitar semula secara menyeluruh agar menjadi ikutan oleh pihak lain. Pihak-pihak terbabit mestilah mempunyai tong-tong kitar semula di setiap pejabat dan menggalakkan pegawai-pegawai kerajaan membudayakan kitar semula. Berkaitan hal ini, Perdana Menteri, Dato' Seri Abdullah Haji Ahmad Badawi dalam ucapannya sempena perasmian Hari Kitar Semula Kebangsaan Tahun 2003, telah meminta Ketua Setiausaha Negara mengeluarkan surat pekeliling bagi membolehkan kementerian, jabatan dan agensi kerajaan menggunakan percetakan komputer dwi-muka dan menggunakan bahagian belakang kertas yang telah digunakan untuk menulis draf yang tidak rasmi sebagai salah satu langkah mengitar semula. Dengan ini, kerajaan dapat menjadi 'role-model' dalam membudayakan amalan kitar semula.

Satu lagi langkah yang dapat dilaksanakan untuk menggalakkan amalan kitar semula di

kalangan pengguna ialah dengan mengurangkan penggunaan barangan yang tidak boleh dikitar semula, dan menggantikan dengan bahan yang boleh dikitar semula. Sebagai contoh, penggunaan beg-beg plastik di kedai dan pasar raya perlu ditukar dengan penggunaan beg kertas sepertimana yang telah dilakukan oleh kebanyakan negara pada masa ini. Bungkusan-bungkusan plastik juga perlu dikurangkan, dan para pengguna sendiri perlu digalakkan untuk membawa bakul bagi menggantikan beg plastik ketika ke pasar atau kedai runcit.

Dengan pelbagai inisiatif yang dijalankan, sudah tentu kerajaan dapat merealisasikan matlamat untuk menggalakkan lebih ramai pengguna membudayakan amalan kitar semula. Sekiranya para pengguna mengamalkan konsep 3R (*Reduce, reuse, recycle*) bukan sahaja keindahan alam sekitar lebih terjamin, malah masalah kekurangan tempat pelupusan sisa pepejal dapat diatasi. Selain itu, negara juga dapat menjimatkan sekurang-kurangnya RM 88 juta setahun bagi tujuan pengurusan sampah sarap jika 22 peratus daripada sampah-sarap yang dihasilkan dikitar semula. Oleh itu, "Fikir dahulu sebelum buang".

RUANGAN PUSAT KHIDMAT ADUAN PENGGUNA NASIONAL (NCCC)

RUANGAN PUSAT KHIDMAT ADUAN PENGGUNA NASIONAL (NCCC)

No. 1C-1, Bangunan SKPPK,
Jalan SS9A/17

47300 Petaling Jaya
Selangor

Tel: 03-7877 9000

Faks: 03-7874 8097

Emel: nccc@eraconsumer.org
www.eraconsumer.org

ADIL ● PROFESIONAL ● BERKESAN

KHIDMAT KEDAI SERVIS TIDAK MEMUASKAN

Seorang pengguna telah membeli empat buah tayar daripada sebuah kedai servis kenderaan di Seremban Jaya. Dua bulan kemudian, beliau mendapati terdapat gelembong kecil pada tayar tersebut. Oleh kerana khuatir tayar tersebut akan pecah pada bila-bila masa sahaja, beliau telah pergi semula ke kedai tersebut.

Pemilik kedai tersebut memaklumkan bahawa tayar tersebut perlu dihantar ke ibu pejabatnya di Kuala Lumpur untuk tujuan pemeriksaan. Beliau berjanji akan memulangkan semula wang pengguna tersebut atau menggantikan dengan tayar yang baru jika kedai utama menolak tuntutan

pengguna itu.

Sebulan kemudian, pemilik kedai ini memberitahu pengguna itu bahawa tuntutan telah ditolak. Apabila pergi ke kedai tersebut untuk mendapatkan ganti rugi, pekerja kedai itu memberikan pelbagai alasan yang tidak munasabah. Malah apabila pengguna itu meminta gantian tayar baru, pekerja kedai itu tidak mahu melayaninya. Pengguna itu juga gagal menghubungi pemilik kedai berkenaan.

Pengguna tersebut tidak berpuas hati dengan layanan kedai itu, lalu membuat aduan kepada Pusat Khidmat Aduan Pengguna Nasional (NCCC). Setelah meneliti kes tersebut, didapati kedai tersebut menyalahi seksyen 32 Akta Perlindungan Pengguna, iaitu produk yang dibekalkan tidak mematuhi piawaian yang ditetapkan.

NCCC telah menghantar surat kepada ibu pejabat kedai servis kenderaan tersebut dan menerima maklumbalas seminggu kemudian. Menurut surat tersebut, pemeriksaan telah dijalankan ke atas tayar tersebut dan mendapati terdapat sedikit kerosakan pada tayar itu akibat daripada daripada kemalangan. Ini mungkin disebabkan tayar tersebut terkena objek yang bergigi. Walau bagaimanapun, kedai tersebut menawarkan tayar baru dengan diskaun sebanyak 50 peratus.

BAHAYA PLASTIK POLIVINIL KLORIDA (PVC)

■ Proses pengeluaran berbahaya

Proses pembuatan plastik polivinil klorida (turut dikenali sebagai PVC atau vinil) menggunakan bahan kimia yang boleh menyebabkan kanser. Penggunaan bahan mentah seperti etilena diklorida (EDC) dan vinil klorida monomer (VCM) boleh menyebabkan terhasilnya sejumlah besar sisa buangan berbahaya yang boleh mencemarkan udara, tanah dan air yang terletak di persekitaran kilang tersebut.

Hasil pengeluaran PVC ini juga menyebabkan terhasilnya toksik seperti dioksin, biferil berpoliklorin (*polychlorinated biphenyl* - PCB) dan heksaklorobenzena (HCB). Semua bahan ini perlu dihapuskan penggunaannya menurut Konvensyen Stockholm, yang ditandatangani oleh 100 buah negara, termasuk Amerika Syarikat.

■ Masalah Alam Sekitar

Kilang pengeluar vinil yang utama di Amerika Syarikat terletak di Louisiana. Kebanyakan kilang-kilang ini terletak di kawasan penduduk yang berpendapatan rendah, yang hampir sebahagian besarnya penduduknya adalah masyarakat berturunan Afrika. Pencemaran daripada kilang-kilang ini telah mengancam kesihatan dan alam sekitar di kawasan penduduk yang berhampiran dengan kawasan kilang plastik tersebut kerana ia telah menyebabkan berlaku pencemaran air bawah tanah dan penghasilan bahan berbahaya yang lain.

Pada tahun 1998, sekumpulan penduduk membantah hasrat syarikat Shintech untuk membina kilang membuat PVC yang bernilai

US\$700 juta di Convent, Amerika Syarikat. Kilang ini mampu mengeluarkan sebanyak 1.1 bilion paun PVC dan menyebabkan pencemaran 611,000 paun toksik setiap tahun. Lebih daripada 80 peratus penduduk di Convent terdiri daripada masyarakat berturunan Afrika dan 40 peratus daripadanya hidup di bawah paras kemiskinan.

Satu kajian yang dilakukan di Mossville, Los Angeles pada tahun 1999 menunjukkan tahap dioksin dalam tanah 50 peratus lebih tinggi daripada purata di Amerika Syarikat dan kepekatan darah penduduk di situ tiga kali ganda lebih tinggi dibandingkan dengan penduduk di kawasan lain. Masyarakat Mossville yang miskin ramai yang tinggal berhampiran dengan kilang vinil klorida.

■ Bahan aditif bertoksik

PVC menggunakan lebih banyak bahan aditif bertoksik berbanding plastik yang lain. Ini termasuk galian besi seperti plumbum dan organotin untuk menstabilkan PVC, kromium dan kadmium dalam proses perwarna dan pemplastik seperti fatalat agar ia mudah dibentuk.

Pengeluar beribu-ribu produk PVC yang merangkumi daripada karpet, kertas dinding hingga permainan dan produk kesihatan yang dihasilkan oleh beratus-ratus kilang di seluruh Amerika Syarikat. Kilang-kilang ini mendedahkan kepada para pekerja dan penduduk di kawasan sekitarnya kepada aditif bertoksik dan hasil sisa buangannya. Kebanyakan aditif bertoksik ini boleh dilepaskan daripada produk PVC ini apabila ia digunakan oleh pengguna.

■ Kemalangan katastrofik

Kilang VCM dan PVC di Louisiana telah melaporkan tentang kemalangan kimia kepada Agensi Perlindungan Alam Sekitar (EPA), Amerika Syarikat bahawa hanya satu daripada kilang mereka yang boleh menimbulkan bahaya kepada beribu-ribu pekerja dan penduduk di kawasan sekitar. Namun hakikatnya, letupan dan kebocoran gas dengan mudah boleh menyebabkan kecelakaan yang besar seperti yang berlaku di Bhopal, India pada tahun 1984, yang mengorbankan lebih kurang 8,000 orang dalam masa tiga hari

Ke muka 8 ►►

◀ Dari muka 7

apabila berlakunya kebocoran gas daripada kilang pengeluaran racun makhluk perosak itu.

■ Tidak selamat digunakan

Bahan aditif bertoksik mudah berpindah daripada produk PVC kepada pengguna dewasa, kanak-kanak dan juga pesakit hospital yang menggunakan produk tersebut.

Kebakaran yang melibatkan produk PCV boleh menghasilkan gas klorida hidrogen yang boleh menyebabkan kematian, bukan sahaja kepada penghuni bangunan tetapi juga anggota bomba yang bertugas memadamkan kebakaran.

Kertas dinding vinil mengandungi kelembapan yang merupakan punca utama kepada kulat dan lumut pada hiasan rumah. Kebanyakan kulat ini adalah bertoksik, yang boleh menyebabkan masalah kesihatan yang serius.

■ Sisa buangan yang tidak selamat

Sisa buangan PVC daripada buangan pihak berkuasa tempatan dan sisa buangan perubatan insinerator merupakan penyumbang utama dioksin menurut EPA. Apabila pembakaran dilakukan, aditif bertoksik dalam PVC turut dilepaskan.

EPA turut mengenalpasti kawasan pelupusan sampah pihak berkuasa tempatan sebagai sumber utama lain kepada dioksin dan PVC adalah satu-satunya penyumbang utama dioksin daripada sisa

buangan ini. Aditif bertoksik yang dihasilkan daripada buang PVC boleh juga mencemarkan air bawah tanah di kawasan pelupusan sampah ini. EPA turut melaporkan pembakaran terbuka sampah di kawasan luar bandar merupakan sumber utama lain bagi dioksin. Ujian yang dilakukan ke atas pembakaran ini menunjukkan kandungan dioksin yang tinggi akibat daripada jumlah plastik PVC yang tinggi dalam buangan tersebut.

■ Masalah kitar semula

Secara umumnya kadar plastik yang dikitar semula adalah rendah. Namun kadar kitar semula plastik PVC adalah jauh lebih rendah. Kurang daripada satu peratus plastik PVC dikitar semula. PVC tidak semudahnya bercampur dengan plastik-plastik jenis lain untuk dikitar semula kerana ia boleh melepaskan aditif bertoksik apabila cair.

■ Kaedah yang lebih selamat

Sebenarnya semua penggunaan PVC mempunyai alternatif sedia ada yang selamat dan pada harga yang berpatutan. Kira-kira 70 peratus semua PVC digunakan dalam bahan-bahan pembinaan seperti rel langsir, batang paip, lantai dan kertas dinding. Sebagai ganti bagi penggunaan PVC tersebut, penggunaan kayu, simen, besi dan plastik moden yang tidak menggunakan klorin atau bahan petrokimia seperti biopolimer yang kini dikeluarkan sebuah syarikat, Cargill Dow di Amerika.

◀ Dari muka 1

proses untuk menghasilkan cara bagi membuat sesuatu ataupun untuk penyelesaian teknikal terhadap sesuatu masalah. Akta ini membolehkan pemilik paten ini menghalang pihak lain daripada membuat, menggunakan atau menjual miliknya di Malaysia.

■ Akta Reka Bentuk Perindustrian 1996

Akta ini diperuntukkan bagi melindungi reka bentuk perindustrian bagi aspek hiasan dan estetik sesuatu barang. Reka bentuk barangan itu meliputi tiga dimensi seperti bentuk atau tata rajah sesuatu artikel atau menyewa apa barangan padanya reka bentuk perindustrian berdaftar yang sudah digunakan. Pemilik reka bentuk perindustrian berdaftar diberi hak untuk membuat, mengimport, menjual atau menyewa ciptaannya yang telah didaftarkan.

■ Akta Petunjuk Geografi 2000

Akta Petunjuk Geografi merupakan petunjuk yang mengenal pasti di mana produk itu dihasilkan

berdasarkan negara atau wilayah atau kawasan atau tempat di dalam negara atau wilayah tersebut. Petunjuk ini digunakan bagi sebarang produk semula jadi atau pertanian, kraf tangan atau industri. Akta ini memperuntukkan hanya pengeluar sahaja yang boleh menjalankan aktiviti dalam kawasan geografi yang dinyatakan dalam daftar mempunyai hak untuk menggunakan sesuatu petunjuk geografi yang berdaftar dalam perjalanan perdagangan.

■ Akta Reka Bentuk Susun Atur Litar Bersepadu 2000

Akta ini melindungi pencipta reka bentuk susun atur litar bersepadu. Pemilik berdaftar reka cipta ini layak mendapat perlindungan secara automatik, dengan syarat, ia hendaklah ciptaan asli dan bukan perkara biasa di antara pencipta reka bentuk susun atur dan pengilang litar bersepadu. Selain daripada pencipta yang dilindungi, ia juga memberi hak kepada orang yang menugaskan sesuatu reka bentuk itu dicipta ataupun majikan jika ia dicipta oleh pekerja majikan tersebut.

Sumber: Berita Harian, 3 Mac 2005

ASPARTAME: MANISAN BERACUN

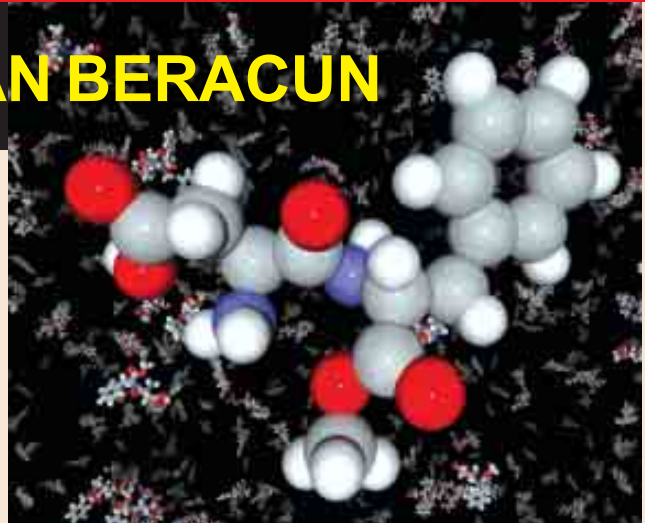
Aspartame merupakan nama teknikal bagi gula tiruan yang digunakan dalam bahan makanan. Ia juga banyak digunakan dalam bahan makanan yang rendah kandungan kalornya seperti yogut, minuman diet, cereal, ubat-ubatan dan gula-gula getah. Bahan ini didakwa sebagai pilihan sihat bagi menggantikan gula yang dianggap sebagai bahan dalam makanan yang paling bertoksik. Aspartame telah diluluskan penggunaannya di Amerika Syarikat pada tahun 1981.

Penggunaan aspartame dalam bahan makanan didapati telah menyebabkan kesan sampingan kepada pengambilnya. Di antara kesan sampingan tersebut ialah sakit kepala, muntah-muntah, kejang otot, tekanan rendah, insomnia, masalah penglihatan, kegelisahan, pelupa dan sebagainya. Malahan ada kajian menunjukkan aspartame juga boleh menyebabkan penyakit kronik seperti ketumbuhan otak, sklerosis berganda, penyakit parkinson, alzheimer dan diabetes.

Mengapakah aspartame dianggap sebagai membahaya? Ini kerana aspartame mengandungi beberapa bahan kimia yang membahaya, iaitu fenilalanina, asid aspartik dan metanol.

Fenilalanina membentuk 50% dalam aspartame. Bahan ini merupakan asid amino yang terdapat dalam otak. Biasanya produk yang mengandungi fenilalanina ini meletakkan tanda amaran pada label, iaitu Fenilketonurik: mengandungi fenilalanina. Tanda amaran ini diberikan kepada pesakit fenilketonuria (PKU), iaitu penyakit yang boleh menyebabkan kegagalan memetaboliskan fenilalanina. Mereka yang menggunakan sejumlah besar aspartame dan tidak menghidap PKU akan menunjukkan tanda-tanda mempunyai lebih fenilalanina dalam badan. Kandungan asid amino berlebihan dalam badan boleh mengurangkan setotonin dalam otak, yang kemudiannya membawa kepada masalah seperti depresi, perubahan sikap dan boleh membawa kepada kecenderungan untuk melakukan keganasan. Serotonin merupakan pembawa neuro yang terlibat dalam proses tidur, ingatan dan fungsi-fungsi neurologik lain.

Metanol pula membentuk 10 peratus lagi aspartame. Metanol merupakan sejenis alkohol yang dikenali sebagai racun yang boleh membunuh. Ia dikenali sebagai racun kerana boleh menyebabkan "slid row" yang berakhir menjadi

buta atau mati. Metanol dibebaskan secara perlahan-lahan dalam usus kecil apabila kumpulan metil dalam aspartame ini bertemu dengan enzim kimotripsin. Metanol bebas ini dihasilkan oleh aspartame apabila ia dipanaskan melebihi 86°F (30°C). Ini terjadi apabila produk yang mengandungi aspartame ini tidak disimpan dengan betul atau apabila dipanaskan. Metanol terbahagi kepada asid formik dan formaldehid dalam badan ini.

Formaldehid merupakan neuroksin yang membahaya. Kajian EPA terhadap metanol menunjukkan metanol merupakan racun terkumpul disebabkan oleh kadarnya yang dihasilkan adalah rendah apabila ia menyerap. Di dalam badan, metanol dioksidkan dengan formaldehid dan asid formik. Formaldehid dikenalpasti sebagai agen karsinogen yang boleh menyebabkan kerosakan retina pada mata, mengandangkan jumlah DNA dan menyebabkan kecacatan bayi.

Baki 40 peratus aspartame ialah asid aspartik. Aspartame bertindak sebagai neuropemancar di dalam otak yang membolehkan maklumat dipancarkan daripada neuron ke neuron. Aspartame menyebabkan jumlah aspartat yang berlebihan dalam darah. Jumlah aspartat yang berlebihan dalam otak boleh membunuh neuron tertentu.

Dengan perkataan lain, jumlah aspartat yang banyak dalam otak boleh mematikan neuron. Sebab itu aspartat juga dikenali sebagai aksitotosin. Kebiasaannya otak boleh melindungi dirinya sendiri daripada jumlah eksitotosin yang berlebihan, tetapi dalam keadaan tertentu ia gagal berbuat demikian. Otak gagal melindungi dirinya pada peringkat awal kanak, atau apabila dihindangi oleh sesuatu keadaan yang kronik. Lantaran itulah penggunaan aspartame dalam yogut dan vitamin boleh memberikan risiko yang tinggi kepada bayi.

HAD MUATAN KERETA KECIL DIKAJI

Kerajaan sedang mengkaji cadangan untuk menghadkan tidak lebih lima penumpang bagi kereta kecil semasa berada di lebuh raya bagi mengurangkan kemalangan maut. Menteri Pengangkutan, Datuk Seri Chan Kong Choy berkata, perkara itu akan dibincang dan dipertimbangkan oleh Jawatankuasa Khas Kabinet Mengenai Keselamatan Jalan Raya, pertengahan tahun ini.

Utusan Malaysia, 4 Februari 2005

CONSUMERS GIVEN SAY IN ENERGY MATTERS

Consumers, investors and power producers will all have a say in matters pertaining to the nation's energy when the Energy Commission, which independently monitors the electricity industry, sets up its consultative committee. "The committee members can make decisions together and there will also be more transparency," Energy, Water and Communications Minister Datuk Seri Dr Lim Kheng Yaik told reporter.

The Star, 11 February 2005

POS MALAYSIA PERKENAL SAMPUL SURAT STANDARD MULAI 1 MAC

Pos Malaysia Bhd. (Pos Malaysia) akan membuat pengelasan semula ke atas produk-produk melnya mulai pada 1 Mac ini yang menyaksikan pengguna perniagaan terpaksa membayar lebih, namun rakyat tetap membayar 30 sen untuk surat biasa. Melalui langkah itu syarikat pos itu akan memperkenalkan sampul surat (mel) standard yang boleh dibaca dan diselenggarakan oleh mesin penyisih. Mulai tarikh itu, jika pengguna menghantar surat tidak menggunakan sampul surat tersebut mereka terpaksa membayar caj yang lebih tinggi iaitu sehingga 45 sen.

Utusan Malaysia, 16 Februari 2005

PEMANDU SELEWENG DIESEL SUBSIDI DIGANTUNG LESEN

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna sudah mengarahkan Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan (LPKP) menarik lesen Kenderaan Perkhidmatan Awam (PSV) pemandu yang terbabit dalam penyelewengan diesel subsidi. Langkah itu menjadi usaha terbaru Kementerian berkenaan untuk membanteras penyelewengan dan penyalahgunaan diesel subsidi yang semakin berleluasa sejak kebelakangan ini. Menteri,

Datuk Shafie Apdal berkata pihaknya mendapati pembabitan kenderaan PSV dalam kegiatan penyelewengan diesel subsidi semakin meningkat.

Berita Harian, 18 Februari 2005

GOVERNMENT AIMS TO REDUCE RELIANCE ON DIESEL

The Government is considering using compressed gas to complement the use of diesel in vehicles. "We have to reduce our dependency on diesel," Domestic Trade and Consumer Affairs Minister Datuk Mohd Shafie Apdal said. He said this idea was proposed at Wednesday's Cabinet meeting and the Economic Planning Unit in the Prime Minister's Department has been asked to prepare a report on it.

The Star, 18 February 2005

TRIBUNAL TIDAK JAMIN PENGGUNA DAPAT GANTIRUGI

Pengguna yang memfailkan kes di Tribunal Tuntutan Pengguna Malaysia (TTPM) tidak semestinya akan menerima ganti rugi atas barangan dan perkhidmatan yang dipertikaikan apabila ia dirujuk ke tribunal berkenaan. Pengerusi TTPM, Rungit Singh, berkata kedua-dua pihak iaitu pembeli dan penjual perlu mengemukakan hujah masing-masing ketika perbicaraan dan tribunal akan mendengar alasan kedua-dua pihak sebelum membuat keputusan. Katanya, pengguna mestilah mengemukakan tuntutan yang berasas, bukannya secara melampau.

Berita Harian, 22 Februari 2005

PEMILIK PASAR RAYA DIMINTA HORMATI PENGGUNA ISLAM

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (KPDNHEP) menyeru pemilik pasar raya menghormati pengguna Islam dengan tidak mencampuradukkan produk makanan berasaskan babi dengan barangan halal. Timbalan Menteri, Datuk S. Veerasingham berkata, sewajarnya pemilik pasar raya perlu menghormati dan menjaga sensitiviti umat Islam dengan tidak mencampurkan produk makanan halal dan tidak halal. "Pihak Kementerian sentiasa menasihatkan pengusaha pasar raya supaya mengasingkan barangan tidak halal. Jika pasar raya ada menjual produk makanan berasaskan babi, pemiliknya perlu memberitahu orang ramai bahawa barangan yang dijual itu tidak halal," katanya.

Utusan Malaysia, 28 Februari 2005

Pelabelan Makanan Menurut Peraturan Makanan

Di bawah peraturan makanan 1985, Kementerian Kesihatan Malaysia, pelabelan makanan hendaklah mematuhi perkara-perkara berikut:

- Perkataan, pernyataan, penerangan atau arahan hendaklah di dalam Bahasa Malaysia bagi makanan keluaran tempatan, dan bagi makanan diimport hendaklah di dalam Bahasa Malaysia atau Bahasa Inggeris dan boleh termasuk terjemahannya di dalam bahasa lain.
- Pernyataan nama sebutan sebenar makanan dengan terang.
- Perkataan "campuran" atau "sebatian" bagi makanan campuran atau sebatian.
- Pernyataan "mengandungi (daging lembu atau daging babi atau lemak babi)" bagi makanan yang mengandungi daging lembu atau daging babi atau lemak babi.
- Perkataan "mengandungi alkohol" bagi makanan yang mengandungi alcohol tambahan.
- Nama sebutan sebenar ramuan selain daripada air, aditif makanan dan tambahan zat makanan.
- Pernyataan mengenai lemak atau minyak makan serta nama biasa binatang atau sayuran dari mana lemak atau minyak itu diperolehi.
- Pernyataan "mengandungi (nyatakan jenis aditif makanan yang berkenaan) yang dibenarkan" jika makanan itu mengandungi aditif makanan.
- Pernyataan mengenai adanya sesuatu vitamin, mineral atau asid amino dalam suatu kuantiti yang dinyatakan.
- Pernyataan mengenai berat atau isipadu atau bilangan minimum isi bungkusan.
- Nama dan alamat lengkap pengeluar/pembungkus/pengimport atau ejen mana-mana daripada mereka.
- Penandaan tarikh, sekiranya diperlukan.

Jenis-jenis makanan yang perlu diletakkan label

- Biskut, roti.
- Makanan berkaling untuk bayi dan kanak-kanak.

- Makanan berasaskan bijirin untuk bayi dan kanak-kanak.
- Coklat, coklat putih dan coklat susu.
- Krim kelapa, santan kelapa, pes kelapa, serbuk krim kelapa, kelapa parut dan kelapa parut kurang lemak.
- Lemak makan dan minyak makan.
- Aditif makanan yang mempunyai tempoh penggunaan kurang daripada 18 bulan.
- Rumusan bayi.
- Telur cecair, kuning telur cecair, putih telur cecair, telur kering, kuning telur kering dan putih telur kering.
- Makanan tenaga rendah bagi mana-mana makanan yang memerlukan penandaan tarikh.
- Margerin dalam bekas tak kedap udara.
- Hasil daging dalam bekas tak kedap udara.
- Margerin dalam bekas tak kedap udara.
- Susu dan hasil susu kecuali keju keras.
- Minuman ringan Pasteur tak berkarbonat dan minuman ringan U.H.T. tak berkarbonat.
- Tambahan zat makanan atau sediaan tambahan zat makanan yang dijual sebagai makanan.
- Jus buah pasteur.
- Jus sayur Pasteur
- Mentega kacang.
- Seri kaya
- Sos.

Sumber: Kementerian Kesihatan Malaysia

Penyakit Kencing Manis

Penyakit kencing manis terjadi apabila kadar gula yang berlebihan dalam peredaran darah. Ini kerana badan kekurangan sesuatu hormon yang dipanggil insulin yang diperlukan untuk menukar gula kepada tenaga dalam badan. Insulin adalah sejenis hormon yang dihasilkan oleh organ bernama pankreas yang terletak di bawah perut. Badan mengeluarkan tenaga untuk menjalankan tugas harian daripada makanan. Dalam perut, makanan berkanji dan bergula yang dipanggil makanan karbohidrat ditukar kepada bahan gula yang dipanggil glukos dan masuk ke dalam saluran darah di mana ia akan digunakan oleh badan untuk menghasilkan tenaga. Glukos adalah punca utama yang memberi tenaga.

Insulin membantu gula (glukos) dalam darah untuk memasuki sel-sel badan untuk ditukarkan kepada tenaga. Bagi orang yang mengidap penyakit kencing manis, organ pankreas tidak dapat menghasilkan hormon insulin dengan secukupnya atau insulin yang dikeluarkan tidak dapat bertindak seperti biasa. Akibatnya, glukos atau gula tidak dapat memasuki sel-sel badan. Kadar gula dalam peredaran darah menjadi tinggi. Gula yang berlebihan ini akan disingkirkan oleh badan melalui air kencing. Inilah sebabnya penyakit ini dikenali sebagai penyakit kencing manis. Tanpa insulin, sel-sel badan tidak menerima bekalan glukos, walaupun kadarnya amat tinggi dalam peredaran darah. Ini menyebabkan badan akan kekurangan tenaga.

Rawatan untuk penyakit kencing manis

Terdapat pelbagai jenis ubat-ubatan untuk mengawal penyakit kencing manis dan ini memberi peluang kepada pengidap-pengidap penyakit ini untuk meneruskan kehidupan yang biasa. Rawatan untuk penyakit kencing manis adalah melalui kawalan pemakanan.

Kawalan Makanan

- Sentiasa amalkan kawalan makanan - makan makanan seimbang.

- Patuhi nasihat doktor tentang makanan.
- Makanan harian yang diambil bergantung kepada beberapa faktor seperti berat badan, umur, pekerjaan dan aktiviti yang dilakukan.
- Elakkan makanan seperti gula, gula melaka, coklat, jem, madu, sirap, aiskrim, biskut-biskut yang manis, susu pekat, minuman ringan dan gula-gula jeli
- Kurangkan makanan seperti nasi, roti, ubi kentang, ubi keledek, ubi kayu, jus, kelapa, daging kambing, buah-buahan jeruk dan bahan-bahan tenusu

Penjagaan berat badan

Penyakit kencing manis berlaku dengan lebih kerap di kalangan orang yang mempunyai berat badan yang berlebihan. Didapati bahawa tindakan insulin berkesan dalam orang yang gemuk.

Amatlah penting bagi pengidap kencing manis untuk sentiasa, menjaga berat badan. Kalau berat badan turun, badan dapat menggunakan gula dalam darah dengan lebih sempurna dan dengan itu, kadar gula dalam darah akan turun.

Kesan penyakit kencing manis

Jika penyakit kencing manis tidak dikawal dengan baik, ia boleh melarat sehingga menyebabkan penyakit yang lebih kronik, seperti:

- Buta
- Kerosakan buah pinggang
- Darah tinggi
- Sakit jantung dan lumpuh
- Penyakit saraf - mengakibatkan pesakit hilang deria rasa di bahagian kaki dan tangan. Ia tidak dapat merasai sakit dan panas, dengan itu boleh mencederakan diri sendiri tanpa disedari
- Jangkitan yang menyebabkan *Gangrene* (tisu-tisu mati) yang boleh mengakibatkan kehilangan kaki
- Tidak sedarkan diri - Kalau tidak dirawati dengan serta-merta, pesakit boleh maut.

Sumber: Kementerian Kesihatan Malaysia.

